

**Magyarország
Nemzetközi Fejlesztési Együttműködési Stratégiája
a Vietnami Szocialista Köztársasággal
2008-2010**

1 Magyarországnak és Vietnammal való kapcsolatai

1.1 Magyarországnak kapcsolatai Vietnammal

Magyarországnak és a Vietnami Szocialista Köztársaságnak (VSZK) kapcsolatrendszerének a kétpólusú világrend megszűnésével és a politikai, gazdasági változások következtében az utóbbi években új dimenziót nyert. A vietnami háborúban az északi erők támogatójaként, majd az 1973-ban életbe lépett tűzszünetről szóló egyezmény betartását ellenőrző Nemzetközi Ellenőrző és Felügyelő Bizottság tagjaként, utóbb pedig a háború utáni újjáépítés nehézségeivel küzdő országnak segítőjeként Magyarország a földrajzi távolság ellenére jelentős presztízzsel rendelkezik a délkelet-ázsiai országban. Az intenzív gazdasági reformok útjára lépett, külkapcsolataiban régiója, továbbá a világpolitika és a világgazdaság valamennyi fontos szereplője irányában nyitott Vietnammal ápolott kapcsolatainkban komparatív előnyt jelent az a kb. 3.500, többnyire vezető beosztásokban dolgozó értelmiségi, akik az 1970-80-as években magyarországi felsőoktatási intézményekben szereztek szakképzettséget.

A magyar Ázsia-politika lényege az aktívabb és sokoldalúbb kapcsolatépítés, s ebben kiemelten kezeljük azokat az országokat, amelyekkel együttműködésünket a politikai jó viszony, a kölcsönösen előnyös gazdasági, kereskedelmi együttműködésre és a humán kontaktusok erősítésére való készség jellemzi. A régióban ilyen országnak tekintünk Vietnammal. Gazdasági fejlődése, aktív és kezdeményező külpolitikája, a regionális (ASEAN, ARF) és a régiók közötti (ASEM, APEC) együttműködésben játszott szerepe felértékeli a vietnami relációt Magyarország számára a térségben.

1.2 Magyarországnak stratégiai céljai Vietnamban

Magyarországnak az OECD és az Európai Unió tagállamaként nemzetközi fejlesztési együttműködésében ezen szervezetek fejlesztési politikáját, az Európai Konszenzus célkitűzéseit és alapelveit, az ENSZ Millenniumi Fejlesztési Céljait tartja szem előtt. Magyarország 2006-ban bruttó nemzeti jövedelme (GNI) 0,13 %-át fordítja nemzetközi fejlesztési célokra, uniós kötelezettségvállalásunknak megfelelően azonban ezt az arányt 2010-re 0,17 %-ra kell növelnünk.

Fejlesztési együttműködési szempontból Vietnam 2003 óta Magyarország kiemelt partnere, amit elsősorban a tudástranszfer, szakértőképzés formájában jól hasznosult segítségnyújtás, valamint a Magyarország tagságát is bíró nemzetközi szervezetek és a többi uniós tagállam

alkotta donor közösségnek a vietnami szegénységcsökkentési és gazdasági reformfolyamathoz nyújtott jelentős mértékű támogatása indokol.

Az 1986-ban elindult és mostanra komoly eredményeket felmutató reformprogramot végrehajtó Vietnam élénk érdeklődést tanúsít a magyarországi gazdasági-politikai átalakulás tapasztalatai iránt, amelyek átadása a magyar NEFE politika sarkalatos eleme. A vietnami vezetés a nyugati demokráciák tagjaként tekint Magyarországra. Több évtizedes aktív vietnami (indokínai) jelenlétünkől adódóan a Vietnami Szocialista Köztársaságban (VSZK) olyan komparatív előnyökkel rendelkezünk, amelyek az Unió számára is felértékelhetik szerepünket. Az országaink közötti gazdasági együttműködés és kereskedelmi forgalom a 90-es évek elején bekövetkezett visszaesést követően évek óta folyamatosan bővül.

1.3 Fontosabb kétoldalú megállapodások

- Megállapodás a Magyar Köztársaság és a Vietnami Szocialista Köztársaság között a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról a jövedelemadók területén. (1994)
- Megállapodás a Magyar Köztársaság és a Vietnami Szocialista Köztársaság között a beruházások előmozdításáról és kölcsönös védelméről. (1994)
- Gazdasági együttműködési megállapodás a Magyar Köztársaság Kormánya és a Vietnami Szocialista Köztársaság Kormánya között (2004. május)
- Megállapodás a Magyar Köztársaság Kormánya és a Vietnami Szocialista Köztársaság Kormánya között a fejlesztési együttműködésről (2005)
- Megállapodás a Magyar Köztársaság Kormánya és a Vietnami Szocialista Köztársaság Kormánya között a tudományos és technológiai együttműködésről (2005)
- A MK GM és a VSZK Tervezési és Beruházási Minisztériuma közötti együttműködési megállapodás (2005)
- Egyetértési megállapodás a VSZK Oktatási és Képzési Minisztériuma és a magyar IHM között az információ-technológia és kommunikáció terén történő együttműködésről (2005)
- Együttműködési megállapodás az Eximbank és a Sacombank között (2005)

Hazánk támogatta Vietnam 2006-ban megvalósult WTO-tagságát és a 2008-09-ben esedékes ENSZ BT-tagság iránti igényét is.

2 Vietnam helyzete

2.1 Vietnam politikai, gazdasági, társadalmi helyzete

2.1.1 Belpolitikai helyzet

A francia gyarmati függést és a pusztító háborúba torkolló megosztottságot, a csaknem fél évszázadon át folyó harcokat követő első tíz békeév gazdasági eredménytelensége és a szocialista táboron belül megkezdődött lassú erjedés az 1980-as évek közepére meghatározó fordulathoz vezetett a délkelet-ázsiai országban. 1986-ban – nem utolsósorban a Szovjetunióban és a Kínában megindult reformfolyamat hatására – meghírdették az ország megújításának politikáját (*doi moi*), amely folyamatosan meghozott, elsősorban a gazdaság liberalizálását szolgáló döntésekben öltött testet. 1985-ben a sűrűn lakott, évente átlagosan 2,5

%-kal növekvő népességű országban, ahol a 60 milliós lakosság 70 %-a 30 évesnél fiatalabbakból állt, az átlagos napi kalória bevitel az ENSZ által megállapított szükséges minimumnál 20 %-kal alacsonyabb volt, jegyrendszer keretében lehetett hozzájutni a legalapvetőbb fogyasztási cikkekhez, a munkanélküliség 20 % fölötti értéket mutatott, a lakosság kb. 75 %-a vidéken, mezőgazdaságból élt, az egy főre jutó GDP 2-300 USD között mozgott és óriási volt az infláció. A Szovjetunió által nyújtott és a vietnami állami költségvetés 25-30 %-át adó segítség nem volt elegendő a korszerű iparfejlesztéshez.

Az új politika célja a termelékenység növelése érdekében a „szocialista irányultságú piacgazdaság”, azaz a „piaci mechanizmusok szerint, szocialista orientációjú állami irányítással működő komplex gazdaság” megteremtése, a tervgazdálkodás és az állami tulajdon egyeduralmának felülvizsgálata, a külföldi tőke beáramlásának elősegítése volt, az egypártrendszer érintetlenül hagyásával.

Az első lépésként végrehajtott mezőgazdasági dekollektivizálás, a családi gazdaságok engedélyezésének pozitív hatása szinte azonnal érezhetővé vált; az alapvető élelmiszerek számító rizsből több mint két évtizeden át importra szoruló ország a 80-as évek végére rizsexportőr lett, 1995-ig pedig megkétszerezte a rizstermelését. Ehhez társult a belső vámhatárok megszüntetése, a magánvállalkozások engedélyezése, a külföldi tőke beáramlását segítő, Délkelet-Ázsia legliberálisabbnak tekintett törvénye, a közvetlen állami támogatások és az árkontroll eltörlése, a központi tervutasítási rendszer és az állami bürokrácia lebontása, illetve jelentős csökkentése, a részvénytársaságokról szóló törvény stb.

A gazdaság liberalizálását, a piacgazdaság feltételrendszerének teljes körű kiépítését csak óvatosan és korlátozott mértékben követik a társadalmi, s még kevésbé a politikai reformok. Noha a véleménynyilvánítás, az egyesülés, a vallásgyakorlás és a sajtó, az Internethasználat szabadságát korlátozó abroncs lassan repedezik, az egypártrendszer egyelőre még sérthetetlennek tekinthető. A döntéshozatalban a helyi hatóságok jelentős önállósággal rendelkeznek, és az államigazgatás komoly átalakításon megy keresztül.

2.1.2 Gazdasági helyzet

Vietnam jelenleg a világ egyik leggyorsabban bővülő gazdaságú országa. A reformfolyamatnak az ázsiai pénzügyi válságot követő átmeneti lassulása után az utóbbi években az ország ismét határozott lépéseket tett a gazdasági liberalizáció és a nemzetközi gazdasági és pénzügyi szervezetekbe való integrálódás útján. A végrehajtott strukturális reformok következtében versenyképesebb, exportvezérelt iparágak jöttek létre. Vietnam a térség egyik legstabilabb, ígéretes gazdasági kilátásokkal rendelkező országa. A gazdasági növekedést elsősorban az export bővítése ösztönzi, de egyre nagyobb mértékben számolnak a belső piac bővülésével is. Az ASEAN szabadkereskedelmi övezetébe (AFTA), majd 2007 elején a WTO-ba való belépés a kvótamentes kereskedelmi lehetőségekkel újabb impulzust adott a gazdaság fejlődésének.

A GDP átlagos növekedési üteme az utóbbi 10 évben elérte a 7,3%-ot; a 2006-ban mért 723 USD/fő 2007-ben azonban 8 %-nál is nagyobb mértékben bővült. A mezőgazdaság 2007-ban kb. 3,4%-kal, az ipar 10,6%-kal, a szolgáltatási szektor 8,7%-kal növekedett, a GDP-hozzájárulásban betöltött arányuk nem változott (20-42-38%). A foglalkoztatottak 57 %-a a mezőgazdaságban, 25 %-a a szolgáltató szektorban, 18 %-a az iparban dolgozik.

Az FDI vállalás 2007-ben 20,3 mrd USD-re nőtt, a ténylegesen beérkezett összeg pedig – rekordértékkel – 4,5 mrd USD körül alakul. A termelő beruházások mellett mintegy 5,3 mrd USD értékű pénzügyi befektetés történt külföldi forrásokból. A külföldi befektetők sorát immár második éve Dél-Korea vezeti, a 2007. évi vállalás mintegy 20%-ával (4,2 mrd USD). Mellette a legjelentősebb Szingapúr, Tajvan, Japán, India és az EU, továbbá kiemelkedő összeg érkezik a British Virgin szigeteken keresztül.

2007-ben az export 21,5%-os növekedéssel 48,4 mrd USD-t, az import 35,5%-kal emelkedve 60,8 mrd USD-t ért el, a kereskedelmi mérleg hiánya a 2006. évi 4,8 mrd USD után 12,4 mrd USD-re ugrott. Az import harmadát Kína adja (beleértve Tajvant és Hongkongot), emellett jelentős Szingapúr, Dél-Korea és Japán szerepe. A behozatal legfőbb cikkei a gépek, műszerek és berendezések, olajipari, cipő- és ruhaipari termékek és alapanyagok, acélárak, elektronikai és vegyipari termékek, műanyagok. Az export fő piaca az USA (21%), Japán (12%) és az EU (9%). Fő exporttermékek: nyersolaj; ruhaipari, mezőgazdasági termékek, lábbeli, halászati, faipari és elektronikai termékek.

2007-ben az infláció a korábnál erőteljesebben nőtt; a fogyasztói árindex 12,6%-kal, az élelmiszerárak pedig 15-20%-kal emelkedtek.

A Világbank adatai szerint a teljes államadósság a GDP 40%-ának felel meg. Ennek mintegy 2/3-a rendkívül kedvezményes nemzetközi fejlesztési segélyhitel, így az adósságszolgálatot a nemzetközi szervezet jól kezelhetőnek ítéli.

2007-ben a makrogazdasági tervek jelentősen eltértek a valós fejleményektől: az import növekedése, a kereskedelmi mérleg hiánya és a fogyasztói árindex növekedése felülmúlta a várakozásokat, alulbecsülték viszont az FDI vállalások szintjét, ami részben a vártnál sokkal nagyobb kereskedelmi hiányt is magyarázza. A tervezettnél lassabban haladt a privatizáció.

A vietnami gazdaság szerkezete nem korszerű; az ágazatok közötti aránytalanságok jelentősek, a bankszféra elmaradottsága fékezi a gazdaság fejlődését, nehezítve ezáltal a térség többi országához való felzárkózást. Egyes iparágak – ICT, szolgáltatások, összeszerelő ipar – rendkívül gyorsan fejlődnek, a földtulajdon-viszonyok rendezetlensége és a tőkehiány által hátráltatott mezőgazdaság azonban továbbra is szinte kizárólag a kézi munkán alapul. Komoly gondokkal fenyeget az energiaipar fejlesztésének lemaradása. Az ország villamosenergia-igénye évi 15-16 %-kal nő, amitől egyelőre lényegesen elmarad az erőművi kapacitások bővülése.

Az állami szektor alacsony hatékonysága akadályozza a privatizációt, ezért az állam – a stratégiai jelentőségű ágazatokban állami tőkével – igyekszik erősíteni vállalatai versenyképességét. Kedvező feltételeket teremtett ugyanakkor az ország WTO csatlakozása, az EU-hoz és a Kínához fűződő gazdasági kapcsolatok fejlődése, az amerikai üzleti körök dinamikus megjelenése, s Japánnak a kínai jelenlét ellensúlyozását célzó gazdasági aktivitása.

A Vietnami Kommunista Párt (VKP) X. kongresszusa által 2006-ban a 2010-ig terjedő időszakra elfogadott társadalmi-gazdasági fejlesztési terv a piacgazdaságra való átállást, a nem stratégiai jelentőségű területeken működő állami vállalatok privatizációját, a belső stabilitást is biztosító évi átlagos 7,5-8 %-os gazdasági növekedést, valamint a nemzetközi gazdasági integrációkba való betagozódás gyorsítását tűzte ki célul.

A gazdasági változásokat – általában jelentős lemaradással – követi a jogi szabályozás módosulása, amely 2005-2006-ban a WTO csatlakozási felkészülés miatt valamelyest felgyorsult: Megalkották az ország első versenytörvényét, megszületett az egységes befektetési törvény és az egységes vállalati törvény, valamint a szellemi tulajdon védelméről szóló jogszabály is. Csökkentették az importvámokat, WTO komformmá tették az eljárási rendet és csaknem teljesen felszámolták az importkvóta-rendszert.

Vietnam célul tűzte, hogy 2010-re az alacsony jövedelmű országok kategóriájából átkerül a közepes jövedelműek csoportjába. A kétségkívül imponáló mutatók mellett azonban számos probléma megmaradt vagy felerősödött. Kevés eredményt hozott a korrupcióellenes harc, nehézségek vannak a munkahelyteremtésben és rohamosan nő a különböző társadalmi csoportok, az egyes régiók, illetve a gyorsan iparosodó nagyvárosok és a vidéki népesség életszínvonala közötti különbség. A prognózisok szerint ez a körülmény jelenti a legnagyobb kihívást az előttünk álló években.

2.1.3 Társadalmi, szociális helyzet

A népességnövekedés rátáját az utóbbi évtizedben évi 1 %-ra sikerült lezörítani, ám a lélekszám így is 85 milliós, amelyből 44,4 millió a munkaképes korú. Ennek a tömegnek 3/4-e képzettség nélküli. A teljes lakosság több mint fele 30 év alatti, 37%-a 20 év alatti. Évente mintegy 1,5 millió fiatal jelenik meg a munkaerőpiacon, a foglalkoztatás biztosítása komoly teher a gazdaság és az államigazgatás számára. A lakosság csaknem háromnegyede vidéken él. A városi munkanélküliség 4,4%; a vidéki 15-20% körüli.

A lakosság reáljövedelme az elmúlt tíz esztendőben évente 7,3 %-kal nőtt, a szegények aránya pedig az 1993-as 58 %-ról mostanra 20 % alá csökkent, látványos továbbá a csecsemőhalandóság visszaesése és a várható élettartam meghosszabbodása is (71 év).

A gyorsan modernizálódó Vietnam társadalma számos komoly feszültségforrással kénytelen együtt élni. A közép–vietnami Magasföld nemzetiségeinek alapvetően gazdasági okokból eredő megmozdulásai, tagjainak elmenekülése esetenként terheli a belpolitikai életet, egyben az EU-val folytatott emberi jogi párbeszéd egyik állandó, kényes témakörét jelenti. Kezelését egyrészt karhatalmi intézkedésekkel, másrészt látványos „kisebbség-barát” propagandával gondolja biztosítani a politikai vezetés.

A magántulajdon és a piaci viszonyok térnyerése a mezőgazdaságban a nagybirtok kialakulásához vezetett és kiváltotta a parasztok folyamatos tiltakozó akcióit. A korrupció Vietnamban évszázadokra visszamenő, az egész társadalmat és annak minden tagját közvetlenül érintő, romboló hatású jelenség. A korrupciós világindexekben a VSZK az alsó közép kategóriájában van, többnyire csak az afrikai országokénál jobb helyzetével. A 2005-ban meghozott korrupcióellenes törvény ellenére az ország fontos nemzetközi partnerei változatlanul a vesztegetések elleni határozott fellépést jelölik meg a jelenlegi legfontosabb feladatként.

2.1.4 Vietnam helye a nemzetközi kapcsolatokban

A *doi moi* Vietnam külpolitikájára is óriási hatást gyakorolt. Olyan útitervet jelentett, amely felvázolta, hogy a gazdasági fejlődés felgyorsulása következtében az ország miként válhat világszínvonalú gazdasággá, s ezzel párhuzamosan a nemzetközi közösség elismert szereplőjévé. Az 1977-es ENSZ-tagdá válást leszámítva, Vietnam a 80-as évek alatt meglehetősen elszigetelt állam volt, mostanra azonban az ASEAN, az APEC és a WTO érdemi szereplője, meghatározó jelentőségű csúcstalálkozók helyszíne. 2007 októberében az ENSZ Közgyűlés tagállamai nagy szavazattöbbséggel (187) a Biztonsági Tanács nem állandó tagjává választották Vietnomot a 2008-2009-es időszakra, amely szerep tovább növelheti az ország nemzetközi tekintélyét.

A külső környezet és a külpolitikai orientáció változásának hatására az 1992-ben elfogadott alkotmányból már kihagyták azt a korábban meghatározó alapelvet, amely „közeli és totális együttműködést” hirdetett a szocialista országokkal. A külkapcsolatok diverzifikálása és multilateralizálása jelenleg a „Vietnam minden ország barátja kíván lenni” doktrína jegyében folyik. Az ú.n. „nyitott ajtó politikájának” elsődleges célja a gazdasági fejlődés előmozdítása, integrálódás a világ vérkeringésébe, a nemzeti érdekek és a biztonság legmesszebbmenőkig való szem előtt tartásával.

A vietnami külpolitika egyik meghatározó tényezője Kína, amellyel a viszonyrendszert a "szomszédbarátság, az átfogó együttműködés, a tartós stabilitás és a jövőre való felkészülés" jellemzi, a „jó szomszédok, jó barátok, jó elvtársak és jó partnerek” paradigma jegyében. A nagy és erős szomszédtól való állandó félelem ellenére a közös kulturális és történelmi gyökerek is magyarázzák, hogy Vietnam igyekszik hasznosítani a kínai reformok tapasztalatait; amit a gyakori magas szintű találkozók és a társadalom különböző szegmensei közötti rendszeres kapcsolatok is segítenek. Kína Vietnam egyik legfontosabb kereskedelmi partnere; 2006-ban külkereskedelmi forgalmuk értéke 9,95 mrd USD volt, 21 %-kal több, mint az előző évben. Kína a jószomszédi és baráti viszonyt erősítése mellett Vietnamban az ASEAN tagállamokhoz vezető összekötő folyosót és a térségbeli amerikai stratégiai érdekek ellensúlyozásának terepét is látja.

Legjelentősebb kereskedelmi, befektetői és segélyt nyújtó partnereinek egyike Japán. Hanoi örömmel fogadja a japán jelenlét erősödését, mivel az a gazdasági előnyökön túl segít a nagyhatalmak befolyásának kiegyensúlyozásában. Japán Vietnamban a 4. legnagyobb beruházó, 855 projekttel és 8,4 milliárd dolláros tőkével.

Moszkvára mint volt szövetségese, a szocialista tábor egykori vezetőjére tekint Hanoi, a 90-es évek hűvösebb viszonya után stratégiai partnerré vált Vietnam iránt feléledő orosz érdeklődés pedig mostanság gáz- és kőolajipari együttműködésben, haditechnikai segítségnyújtásban ölt testet. Vietnam változatlanul szerepet szán Oroszországnak a délkelet-ázsiai térség békéjének és biztonságának fenntartásában.

Vietnam továbbra is hangsúlyt helyez a volt szocialista országokkal fenntartott jó viszonyra. Igyekszik a megváltozott nemzetközi politikai és gazdasági feltételekhez igazodó együttműködést kialakítani, megőrizve a korábbi kapcsolatrendszer értékeit. A kapcsolatok elsősorban hazánkkal, Csehországgal és Lengyelországgal fejlődnek eredményesen.

A legnagyobb fordulatot Vietnam nemzetközi orientációjában az Amerikai Egyesült Államokhoz fűződő viszony normalizálása jelentette. A diplomáciai kapcsolatok 1995-ös rendezését kétoldalú kereskedelmi megállapodás, majd magas szintű látogatások sora követte.

A 2001-ben megkötött kétoldalú kereskedelmi megállapodás a nagyobb nemzetközi kereskedelmi szervezetekbe való betagozódás felé vezető út egyik fontos állomása volt. Különösen figyelemre méltóak az utóbbi években megélénkülő katonai kapcsolatok, amelyek a terrorizmus és a kábítószer csempészet elleni közös küzdelem mellett vietnami katonatisztek amerikai kiképzését is magukba foglalják. Hanoi a nemzetközi gazdasági vérkeringésbe és szervezetekbe való integrálódás legfőbb segítőjeként tekint az Egyesült Államokra, s céljainak elérése – pl. a WTO tagság – érdekében pragmatikus kapcsolatokat épített ki hajdani ellenségével, ennek jegyében amerikai útmutatások alapján fogott pl. hozzá a bankszektor sokáig halogatott reformjához

Az EU délkelet-ázsiai térséggel kapcsolatos politikájának alakításában és az európai államok nagy többségének ázsiai bilaterális kapcsolatépítésében egyaránt felértékelődött Vietnam jelentősége, s Vietnam külpolitikájában is egyre erősödik az EU szerepe. Az Európai Bizottság és Vietnam 1990-ben nagyköveti szintű kapcsolatokat létesített, majd 1995-ben együttműködési megállapodást írtak alá, amelynek keretében az EU évente átlagosan 50 millió euró összeget különít el a vietnami gazdasági együttműködési program megvalósítására. Vietnam és az Európai Bizottság megkezdte a Partnerségi és Együttműködési Megállapodást (PCA) célzó tárgyalásokat, mely az 1995-ös régi kooperációs dokumentumot váltja fel.

2005-ben a vietnami kormány hosszú távú EU stratégiai tervet (Master Plan) dolgozott ki, mely a kereskedelmi forgalom növelésére, Vietnam európai exportlehetőségeire és az európai befektetések vietnami növelésére helyezi a hangsúlyt. Az EU rugalmas kereskedelmi politikát folytat az országgal szemben, és az emberi jogok kérdésében is konstruktív.

Az Unió Vietnam legnagyobb kereskedelmi partnere; 2005-ben Vietnam exportjának 20 %-át fogadta be, s az 5,5 milliárd eurónyi forgalom 3,6 milliárd euró többletet jelentett a délkelet-ázsiai ország számára. Vietnam elsősorban textilárakat (2005. január 1-től korlátozás nélkül) és cipőket, halászati termékeket, kávé és teát exportál, míg leginkább gépipari termékeket, elektronikai cikkeket és gyógyszereket importál. Az EU vonatkozásában Vietnam élvez a kedvezményes piachoz jutás lehetőségét, 2005-ben azonban az Unió dömping ellenes vizsgálatot indított a Vietnamból érkező cipőfelsőrész-bőrök ügyében.

A vietnami kormányt folyamatos kritikák érik emberjogi teljesítményéért. Az Európai Parlament 2007 júliusában aggodalmának adott hangot Vietnam emberi jogi politikáját illetően, elítélve az ellenzékiek üldözésének új hullámát, egyúttal felkérte a Tanácsot és a Bizottságot az Unió Vietnammal folytatott együttműködési politikájának értékelésére.

2.1.5 A környezet állapota Vietnamban

A természeti környezetet tekintve Vietnam a Föld egyik legváltozatosabb országa. A háborúk, majd az azt követő gyors iparosítás és a nagy népszaporulat komoly környezeti károkat okozott. A 330 ezer km² területű ország földterületének becslések szerint a felében okoztak jelentős károkat a háborúban használt vegyi anyagok és növényvédő szerek maradványai, a savasodás, a só képződés, a túlzott használat, és mintegy 70%-on áll fenn az erózió veszélye. A bányaművelés környezeti hatásai még ma sem kapnak kellő figyelmet (pl. meddőhányók, aranybányák higanyszennyezése), és az illegális bányászat is jelentős. A folyók alsóbb szakaszai – a sűrűn lakott területeken áthaladva – a kezeletlen ipari és háztartási szennyvíz

miatt súlyosan szennyezettek. A felszín alatti vízkészleteket a túlzott kihasználás és a részben ebből adódó minőségromlás fenyegeti. Különösen az ipari létesítmények – hőerőművek, cementgyárak, vegyi üzemek, bányák – környékén, valamint a nagyvárosokban súlyos a légszennyezés. Nagyrészt felszíni lerakókba kerül és megoldatlan az éves szinten mintegy 15 millió tonna – ráadásul évi 7%-kal növekvő – szilárd hulladék és ezen belül az évi kb. 150 ezer tonna veszélyes hulladék elkülönített gyűjtése, megfelelő kezelése.

Az intenzív gazdasági fejlődéssel járó urbanizáció és a természeti erőforrások erőteljes kiaknázása Vietnamba is jellemző. Noha az erdővel borított területek aránya az 1990-es 28 %-ról 2004-re 37 %-ra nőtt, a fokozódó környezetszennyezés veszélyezteti az erdők állapotát, az ipari jellegű fakitermelés következtében pedig csökken a biológiai sokszínűség.

Földrajzi adottságainál fogva Vietnam fokozottan ki van téve a természeti katasztrófáknak; áradásoknak, ciklonoknak, szárazságnak. A klímaváltozás hatásainak következtében ezen jelenségek felerősödésére kell számítani. A folyó menti vidékek vízhálózatának katasztrófa idején való fenntartása komoly kihívást jelent.

A környezet állapotát tekintve, az elkövetkező időszak legnagyobb kihívását Vietnamban a növekvő környezetszennyezés, a hulladékkezelés hiányossága, a szennyvízkezelés és a tiszta ivóvíz biztosítása, valamint a természeti katasztrófák megelőzése és hatásaik enyhítése jelenti.

2.2 Vietnam fejlesztési stratégiája

A vietnami kormány első átfogó Szegénységcsökkentési és Növekedési Stratégiáját (Comprehensive Poverty Reduction and Growth Strategy – CPRGS) 2002-ben dolgozta ki, majd elkészült és 2006-ban elfogadták a 2006-2010. közötti időszakra szóló Társadalmi és Gazdasági Fejlesztési Tervet (Social and Economic Development Plan – a továbbiakban SEDP).

A stratégia célja 2010-re az egy főre eső GDP 1050 USD-re emelésével az ország átvezetése az OECD besorolás szerinti közepes jövedelmi szintű (MIC –Middle Income Country) kategóriába.

A fenntarthatóság mellett ezen öt év legfontosabb kihívásai a szociális szektor, az egészségügy és az oktatás reformja, valamint az előre nehezen jelezhető válsághelyzetek (madárinfluenza, természeti katasztrófák stb.) megfelelő kezelése.

A Társadalmi és Gazdasági Fejlesztési Terv fő célkitűzései:

- a fenntartható gazdasági fejlődés felgyorsítása;
- a társadalom legszélesebb csoportjait magába foglaló (inkluzív) fejlesztés, az emberek anyagi, kulturális és szellemi életének javítása;
- a természeti erőforrás- és környezetvédelmi menedzsment erősítése;
- a jó kormányzás feltételrendszerének megerősítése;
- az ipari fejlődés és a modernizáció feltételeinek erősítése és a tudás alapú gazdaság fokozatos megteremtése;
- Vietnam regionális és nemzetközi szerepének növelése.

A SEDP-hez ötéves szektorális és tartományi fejlesztési tervek csatlakoznak, továbbá a 2006-2008-at felölelő Középtávú Kiadási Keretterv (Medium Term Expenditure Framework – MTEF) és a tárcákra lebontott 2006-10-es költségvetési terv.

Fontos rendezőelvként rögzítik az igényeket közlelről ismerő alsóbb szintek, a megyék és a helyi közösségek véleményének figyelembe vételét a programok tervezésekor, és hangsúlyt helyeznek az átláthatóság és az elszámoltathatóság erősítésére.

2.3 A vietnami kormány fejlesztési politikájának értékelése és a középtávú NEFE kihívásai

Az ENSZ Millenniumi Fejlesztési Céljainak vietnami teljesüléséről 2005-ben készült beszámoló (National MDG Report 2005) megállapításai szerint az ország jelentős eredményekkel büszkélkedhet. 12 év alatt a felére csökkent a szegények és csaknem egynegyedére a naponta 1 USD-nál kevesebből élők aránya. A korábbinál sokkal többen részesülnek oktatásban, tanulnak meg írni-olvasni, a falusi infrastruktúra fejlesztésének köszönhetően pedig több millió háztartás tiszta vízzel való ellátása vált biztosítottá.

Az erőteljes gazdasági növekedés ellenére azonban a szegénység változatlanul a társadalom kb. 15 %-át sújtja, ráadásul az extrém szegénység egy-egy, a fejlődés motorját jelentő térségtől távol eső, nem ritkán kisebbségek lakta vidékre koncentrálódik. Noha a kisebbségek csupán a lakosság 12 %-át alkotják, közülük kerül ki a legszegényebbek csaknem egyharmada. A hegyvidéki régiókban él a legszegényebb háztartások 70 %-a, s arányuk 2010-ig várhatóan nőni fog. Tízmilliós tömeg él a szegénységi küszöböt csupán 10%-kal meghaladó összegtől.

Aggodalomra ad okot, hogy a fejlődéssel párhuzamosan növekszik a társadalom különböző csoportjainak jövedelemszintje közötti különbség. Az oktatáshoz való hozzájutás lehetőségeinek javulása mellett problémát okoz az oktatás olykor alacsony színvonala és egyes csoportok – pl. a kisebbségi leánygyermek – hozzáféréseinek korlátozottsága. Az egészségügyi ellátás színvonala szintén területenként és jövedelmi csoportonként erősen változik. A HIV/AIDS gyors terjedése ugyancsak komoly kihívást jelent.

A szegénységi és egyenlőtlenségi helyzetből való kilábalást leginkább az oktatási rendszer javítása, a középfokú és szakképzéshez való hozzáférés bővítése és a jól képzett munkaerő arányosabb területi elosztása segítheti a jövőben.

Az elkövetkező években Vietnamban folytatandó fejlesztési tevékenység sikerességét nehezítő körülményekről szólva elemzők a reformok esetleges lassulását, a harmonizáció és a koordináció hiányosságait, a növekvő társadalmi különbségek miatti elégedetlenséget és nagyobb járványok (SARS, madárinfluenza) kitörésének veszélyét említik. A nemzetközi donor közösség szereplői ezek elkerülése érdekében a jövőben fokozott figyelmet fordítanak a vietnami reformfolyamat zökkenőmentes előrehaladására, az államigazgatás és az állami pénzügyek intézményrendszerének erősítésére, a társadalmi lecsúszás megelőzésére, az egészségügy fejlesztésére, valamint a harmonizációs és koordinációs mechanizmus működésére.

A nemzetközi fejlesztéspolitika Vietnámban stabil belső viszonyokra, az átfogó szociális-gazdasági reform iránti kormányzati elkötelezettségre támaszkodhat, a kormányzat azonosul a donor közösség céljaival („ownership”), a NEFE projektek menedzseléséhez szükséges kormányzati kapacitás ugyanakkor nem kielégítő. A folyamatosan magas gazdasági növekedési ráta és a látványos szegénységcsökkentési mutatók ugyanakkor tovább növelik a donorok bizalmát az ország iránt.

A jelentősebb donor országok, tekintettel az ország dinamikus fejlődésére, a szegénység folyamatos csökkenésére és a közepes jövedelmű országok kategóriájába való átkerülés 2010-re reálisnak látszó esélyére – már megkezdték a 2010 utáni időszakra való felkészülést, amikor Vietnámmal elsősorban nem mint segélyezendő országgal, hanem kedvezményezett külkereskedelmi partnerrel fogják kialakítani kapcsolatrendszerüket, fenntartva ugyanakkor technikai segítségnyújtás (technical assistance) jellegű, szakmai ismeretek átadására irányuló programjaikat. Ilyen módon 2010 után a támogatások struktúrájának jelentős átrendeződésére, a térítésmentes (grant típusú) segély összegének visszaesésére lehet számíthat.

3. Vietnam mint NEFE célország

3.1 A magyar-vietnami együttműködés

A háború utáni segítségnyújtás, majd a hazai rendszerváltást követő évek hangsúlyosabb NEFE célokat nélkülöző Ázsia-politikája után az utóbbi években a magyar-vietnami kétoldalú kapcsolatok jelentős új területe a nemzetközi fejlesztési együttműködés. A magyar NEFE program 2003-as beindulása óta a VSZK kiemelten kezelt fejlesztési partnerországunk.

Az együttműködés fontos területe a gazdasági és társadalmi átmenet során szerzett tapasztalataink átadása, illetve az agráriumhoz kötődő technológiatranszfer (pl.: édesvízi haltenyésztés). Az EU vietnami donorkoordinációjába bekapcsolódva vizsgáljuk a háromoldalú projektekben való együttműködés lehetőségét. Érdekünk, hogy a szűkös NEFE forrásháttér ellenére továbbra is biztosítsuk Vietnam kiemelt partneri minőségét, a programok folyamatosságát, illetve lehetőség szerinti bővítését.

Vietnámba irányuló NEFE tevékenységünk kereteit a 2007 februárjában hatályba lépett „Megállapodás a Magyar Köztársaság Kormánya és a Vietnami Szocialista Köztársaság Kormánya közötti nemzetközi fejlesztési együttműködésről” rögzíti. Eszerint az együttműködés alapvetően technikai segítségnyújtás, képzés, szaktanácsadás, konzultáció, erőforrások rendelkezésre bocsátása, ösztöndíjak nyújtása formájában ölt testet, leginkább a szerkezeti és gazdasági átalakításokkal és intézményi átszervezésekkel kapcsolatos magyar tapasztalatok átadása, oktatás és képzés, mezőgazdaság és édesvízi halászat és az informatika terén. Magyarország az elmúlt években kb. 270 millió Ft értékben hajtott, illetve hajt végre projekteket a fenti szektorokban.

3.2 A donorközösség tevékenysége

Vietnam gazdasági fejlődésének, a reformok folytatásának egyik fontos feltétele a fejlett országoktól kapott pénzügyi segítség. Vietnam GDP-jének kb. 6 %-át a donor közösség támogatásai és koncessziós kölcsönei teszik ki. 1994 és 2004 között összesen 26 mrd USD támogatás érkezett az országba, évente növekvő mértékben. A támogatási összegek 85 %-a

három legnagyobb donortól (Japán, Világbank, Ázsiai Fejlesztési Bank) kapott koncessziós kölcsön. A legtöbb támogatás az infrastruktúra-, intézmény-, vidék- és humán erőforrás-fejlesztésbe áramlik.

A 2008-ra szóló donorfelajánlások 5.426,4 millió USD-t tesznek ki, közel 20%-kal haladva meg az előző évit.

Vietnamnak az EU (a Bizottság és a tagállamok) nyújtja a legtöbb vissza nem térítendő fejlesztési segítyt. 2005-ben az Unió összesen 492 millió eurót fordított Vietnam fejlesztésére, 2008-ra szóló „grant”-felajánlása pedig közel 600 millió USD. A tagállamok közül a legnagyobb támogatásokat adó Franciaországot Nagy-Britannia, Dánia, Németország, az Európai Bizottság és Hollandia követi a sorban.

A támogatások felhasználásának hatékonyabbá tétele terén az utóbbi években jelentős előrelépések történtek. A vietnami kormány által 2003-ban elfogadott átfogó Harmonizációs Akciótervet (Action Plan on Simplification and Harmonization) a donorközösség is támogatta. A 2004-ben létrehozott, a kormányzat és a donorok képviselőit tömörítő Segélyhatékonysági Partnerségi Csoport (Partnership Group for Aid Effectiveness - PGAE) által 2005-ben elfogadott Hanoi Nyilatkozatban (Hanoi Core Statement on Aid Effectiveness) az érdekelt felek kötelezettséget vállaltak a donortevékenység egyeztetésére, összehangolására, az eljárások egyszerűsítésére és a kölcsönös elszámoltathatóságra.

A 2005-ben kidolgozott harmonizációs akcióterv célja, hogy a közösség a vietnami kormányzat fejlesztési terveinek figyelembe vételével összehangolhassa aktivitását, és együttműködésben finanszírozzon fejlesztéseket az egészségügyi szektorban vagy nyújtson költségvetési támogatást a szegénység csökkentésére kimunkált Poverty Reduction Support Credit-en (PRSC) keresztül.

Az Európai Közösség 2007-2013-as időszakra szóló vietnami fejlesztési stratégiája abból indul ki, hogy noha a jelenlegi gazdasági fejlődési ütem mellett az országnak jó esélye van a Millenniumi Fejlesztési Célok teljesítésére, Vietnam változatlanul szegénynek tekinthető, ezért fejlesztési segítségre továbbra is szüksége lesz. A stratégia ebben az időszakban a SEDP teljesüléséhez való hozzájárulást, valamint az egészségügyi szektor fejlesztését tekinti fő céljának, amely kiegészül az intézményfejlesztéssel, közigazgatási reformmal, emberjogi megközelítésekkel. Az Unió a kétoldalú programok mellett regionális együttműködést is folytat, a környező országokra is kiterjesztve aktivitását.

Az Unió stratégiája a kereskedelem, a segítségnyújtás és a fejlesztés összekapcsolásából eredő komparatív előnyökre épít. A hatékonyság érdekében az eddiginél kevesebb területre összpontosítja figyelmét, de változatlanul igazodik a 2000-ben elfogadott Fejlesztési Együttműködési Nyilatkozatban, a Bizottság Ázsia Stratégiájában, Délkelet-Ázsia Stratégiájában és a Bizottság és Vietnam Kétoldalú Együttműködési megállapodásában foglaltakhoz.

A Development Cooperation Instrument (DCI – Fejlesztési Együttműködési Eszköz) keretében az Unió 304 millió eurót irányzott elő Vietnam számára a 2007-13 közötti időszakra.

Az Ázsiai Fejlesztési Bank (Asian Development Bank - ADB) 1993-2005 között kölcsönök és támogatás formájában kb. 5 mrd USD-t fordított fejlesztési célokra Vietnamban, és 2007-2008-ban további kb. 600 millió USD folyósítását tervezi. Az ADB eleinte az ország

helyreállítására és a gazdasági reformok segítésére összpontosított, 2002 óta azonban a kormányzat szegénységcsökkentési céljainak elérését támogatja. Tevékenységének fókuszában a fenntartható növekedés, a jó kormányzás feltételrendszerének megerősítése, valamint az inkluzív társadalomfejlesztés áll, elsősorban az ország középső régiójában.

Japán 1991-ben újította meg Vietnamba irányuló fejlesztési tevékenységét, és a 2004-ig terjedő időszakban összesen 1.312,9 mrd jent fordított fejlesztésekre (1.152,9 mrd kölcsön, 88,6 mrd segély, 71,4 mrd műszaki-technikai együttműködés). A szigetország 2006-ban 103,9 mrd jen értékben folyósított támogatást; 95 mrd jent kölcsön, 3,1 mrd jent vissza nem térítendő segítségnyújtás, 5,7 mrd jent műszaki-technológiai együttműködés keretében. A Japán által Vietnammal nyújtott támogatások 2006-ban az országba irányuló teljes ODA 20 %-át tették ki (4,5 mrd USD, Japán: 0,9 mrd USD).

Japán elsősorban a gazdasági fejlődés elősegítésére (befektetési klíma javítása, KKV-k szerepe, gazdasági infrastruktúra – közlekedés, energiaellátás, távközlés – javítása, bankszektor reformja), az élet- és a szociális körülmények javítására (oktatás, egészségügy, vidékfejlesztés, csatornázás, szennyvíztisztítás, környezetvédelem), valamint az intézményfejlesztésre (közigazgatási reform, jogi környezet) koncentrálna fejlesztési erőfeszítéseit.

Második legnagyobb bilaterális donorként Franciaország elsősorban a jó kormányzás intézményrendszerének (pénzügyi szektor, önkormányzatok) megszilárdítását, valamint az energiahálózat és a környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztését segíti, 2006-ban 114,8 millió eurót fordítva programjaira.

Németország főként a fenntartható gazdasági fejlődés, a környezetvédelem, a víztisztítás és a hulladékgyalogdálkodás, valamint az egészségügy fejlesztésére összpontosítja fejlesztési támogatásait. Ilyen célokra 2007-ben összesen kb. 49 millió eurót fordítottak. Az Unióon belül Németország Vietnam legfontosabb kereskedelmi partnere, és a kapcsolatok erősödését az is segíti, hogy a korábbi NDK-ban összesen több mint 70.000 vietnami dolgozott vagy szerzett képesítést.

Dánia meghatározó jelentőségű donor tevékenységet folytat az igazságszolgáltatás korszerűsítése terén. Éveken át hajtott végre programokat az ország középső részén élő nemzetiségek helyzetének javítása érdekében. Az utóbbi időszakban ezen tevékenysége fókuszában az északi területek állnak. 2005-ben jelentős összegeket fordított a komoly károkat okozó madárinfluenza hatásainak csökkentésére, a fertőzés terjedésének megakadályozására. Ugyanezen évben új, az üzleti szféra hatékonyságát növelő programot is indítottak.

Nagy-Britannia az utóbbi időszakban jelentősen növelte a Vietnammal kétoldalú keretben folyósított fejlesztési támogatása mértékét, 2000-2005 között összesen mintegy 153 millió fontot fordítva a pénzügyi intézményrendszer fejlesztésére, az infrastruktúra javítására, különösen a szegényebb és az etnikai kisebbségek által lakott régiókban, továbbá a gazdasági és társadalmi átmenet szociális hatásainak enyhítését, a foglalkoztatás növelését és a szociális ellátórendszer erősítését célzó politikák végrehajtására.

3.3 A támogatási fejlesztések illeszkedése a donor ország egyéb politikáihoz

Magyarország Vietnamba irányuló fejlesztési politikája jól illeszkedik a külpolitikai kapcsolatrendszerünk ázsiai dimenziójának erősítésére és sokoldalúvá tételére irányuló törekvésünkhöz. Fontos nemzeti érdekünk, hogy a világgazdaság szempontjából növekvő jelentőségű délkelet-ázsiai régióban fekvő, dinamikusan fejlődő és méretei, stratégiai elhelyezkedése miatt a nemzetközi porondon erősödő szerepre szert tevő, Magyarországhoz nyitottan és pozitívan viszonyuló országgal ápoltságban a kiemelt NEFE partnerséget fenntartsuk. Célunk, hogy a politikai-gazdasági átmenet, a jó kormányzás feltételrendszere kialakítása tapasztalatainak, valamint a korszerű mezőgazdasági kutatásokkal, a klímaváltozás hatásaihoz való adaptációs lehetőségekkel kapcsolatos szakismereteink átadásával is segítsük a vietnami átalakulás sikerét, erősítve ezzel az emberi jogok tiszteletén alapuló államszervezet kereteinek megszilárdulását, valamint a fejlődés fenntarthatóságát és megvetve ezzel egy majdani kiterjedt külkereskedelmi kapcsolatrendszer alapjait is. A mezőgazdasági tárca együttműködéséről 2004-ban kötött megállapodáshoz kapcsolódó, 2007 októberében aláírt akcióterv szerint a jövőben várhatóan öntözési, erdőgazdálkodási és további halászati projektek megvalósítására is sor kerül.

4. Magyarország NEFE stratégiája Vietnamban

4.1 Célok

Magyarország NEFE szempontú vietnami stratégiájának meghatározásában alapvető fontosságúnak tartjuk a SEDP-ben kitűzött vietnami hosszú távú fejlesztési célok - a fenntartható gazdaságfejlesztés, a szociális szektor erősítése, az egészségügy fejlesztése, az oktatás reformja, valamint az előre nehezen jelezhető válsághelyzetek (madárinfluenza, természeti katasztrófák stb.) megfelelő kezelése – figyelembe vételét, valamint a kétoldalú NEFE keretmegállapodás érvényesítését. Ennek alapján a magyar NEFE tevékenységnek iránymutatón arra kell törekednie, hogy előmozdítsa Vietnam államigazgatási intézményrendszerének és gazdasági viszonyainak javítását, a társadalom esélyegyenlőségre, az emberi jogok tiszteletére törekvő fejlesztését, továbbá a természeti erőforrás- és a környezetvédelmi menedzsment erősítését.

A vietnami fél igényeinek megfelelően és a komparatív magyar előnyök alapján NEFE tevékenységünk középpontjába a vietnami reformok folytatásának segítségét helyezzük, különös tekintettel a közigazgatás korszerűsítésére, a kommunális feltételek javítására, az egészségügy és az idegenforgalom fejlesztésére, valamint a szakirányú képzés segítségére. NEFE ráfordításaink várható alakulását figyelembe véve, az elkövetkező időszakban is projekt alapú fejlesztési tevékenységet tervezünk Vietnamban.

A szegénységi ráta gyors csökkenése mellett figyelmet kell fordítani a társadalmi egyenlőtlenségek növekedésére és a társadalmi és gazdasági szempontból hátrányos helyzetű csoportok képzés, vidékfejlesztés révén történő segítségére.

A jelenleg folyamatban lévők mellett a jövőben további projekteket tervezünk a vietnami állami pénzügyek, a bankrendszer és a statisztikai szolgáltatások korszerűsítésének céljával. A program kiterjesztésével célként rögzíthető a vietnami élelmiszerbiztonság javítására és a helyi önkormányzati rendszer reformjára irányuló projektek támogatása is.

4.2 Kötött segélyhitelezés

Fejlesztési tevékenységünkben eddig is fontos szerepet kapott a kötött segélyhitel nyújtása. 35 millió eurós kötött segélyhitel felajánlásunkkal összefüggésben, véglegesítés alatt áll a kormányközi megállapodás szövege, s ennek alapján lehet majd megkezdeni a vietnami fél által korábban jelzett igényeknek megfelelő, közüzemi víz- és szennyvízkezelési, valamint a népesség-nyilvántartási rendszer kidolgozására irányuló projektet. A magyar fél vizsgálja további segélyhitelre vonatkozó kormányközi megállapodás előkészítésének lehetőségét is, amely a Can Tho-ban létesítendő 500 férőhelyes onkológiai központ létrehozásának finanszírozását biztosítaná.

4.3 Mikroprojektek

A magyar NEFE tevékenység vietnami megvalósításában és a helyi igények teljesítésében előrelépést jelent a hanoi magyar nagykövetségi fejlesztési kezdeményezések ösztönzését és kivitelezését célzó mikroprojektek rendszerének bevezetése. A mikroprojektek kiválasztása, előkészítése és végrehajtása során folytatandó helyi egyeztetések rugalmasan tudnak alkalmazkodni a helyi igényekhez, erősítve ezáltal az ún. „ownership” elvét és eleget téve a donorkoordináció elvárásának. Az évenként meghatározásra kerülő projekteknek azokra az ágazati együttműködésekre kell kiterjedniük, amelyeket a nagyobb költségvetésű kötelezettségvállalásokkal kívánunk megcélolni (pl. jó kormányzás, gazdasági reformok, élelmiszerbiztonság, stb.).

4.4 Pénzügyi források, projektvégrehajtók, projektmenedzsment

Fejlesztési aktivitásunk tervezésekor figyelembe kell vennünk az e célra fordítható pénzügyi eszközök korlátozott voltát. Ennek szem előtt tartásával továbbra is a fejlesztési elvek és irányok évente történő meghatározásával formálhatjuk a magyar-vietnami NEFE kapcsolatokat, melyek alapját várhatóan a jövőben is a projekt alapú támogatási tevékenység képezi. Lépéseinket a vietnami igények felméréseivel, a kormányzat szegénységcsökkentési és fejlesztési stratégiájában megfogalmazott célokhoz igazítva, a donor közösség által folytatott fejlesztési tevékenységet kiegészítő módon, a hazai adottságok hatékony kiaknázásával szándékozunk megtenni.

A ráfordítás értékét tekintve továbbra is kisebb skálán mozgó fejlesztési források nagyobb rugalmasságot tesznek lehetővé a projektek tervezésében, ami ugyanakkor megkönnyíti a partnerország gyors fejlődéséből eredő változó igényekre való válaszadást. A fogadó fél igényeinek folyamatos felméréseivel, a donor közösség többi tagjával folytatott egyeztetésekkel igyekszünk megkeresni azokat a más donorok által lefedetlen területeket, amelyeken hazai tapasztalataink, szaktudásunk ismeretátadás és kapacitásépítés formájában a legjobban hasznosulhat. Keressük a lehetőségét más donorok programjaiba való bekapcsolódásra.

A projektvégrehajtók körét a civil szervezetek, alapítványok, magánvállalkozások és esetenként a társmiszteriumok intézményei alkotják. A folyamatos kapcsolattartás

eredményeként a Külügyminisztérium, hogy a NEFE tevékenységben jártas szereplők pontos és konkrét információkkal rendelkezzenek a Vietnammal kapcsolatos magyar NEFE célokról és elképzelésekről. A projektek véglegesítésében, a kedvezményezettek kiválasztásában, a projektek végrehajtásában, továbbá a monitoring és a záró értékelés során a Külügyminisztériumnak felelősséget kell viselnie a donorközösségben alkalmazott elvek és módszerek, a NEFE-vel kapcsolatos jogszabályok következetes érvényesítéséért.

Budapest, 2008. március